

گزارش نقض حقوق بشر در ایران در خرداد ۱۴۰۲

خلاصه

- اجرای حکم اعدام دست کم ۱۳۹ زندانی
- صدور حکم اعدام برای ۳ زندانی از جمله دو زندانی سیاسی
- تأیید حکم اعدام ۵ زندانی دیگر توسط دیوان عالی کشور
- بازداشت دست کم ۶۷۵ شهروند
- خودکشی ۱ زندانی سیاسی به دلیل پیامدهای روحی و جسمی تجاوز تحت شکنجه
- فوت ۱ زندانی بر اثر عدم رسیدگی درمانی
- قتل ۱ زندانی زیر شکنجه
- کشته شدن حدود ۱۰ زندانی در زلزل آباد کرمانشاه در پی شورش، به دلیل وحشت از حمله هوایی به کارگاه تولید موشک در نزدیکی زندان
- اجرای حکم قطع دست برای ۲ زندانی متهم به سرقت
- صدور حکم شلاق برای ۲ متهم
- صدور حکم حبس و جزای نقدی برای ۳۰ متهم سیاسی و عقیدتی معادل ۲۳۳ سال و ۴ ماه و ۱۴ روز زندان
- بازداشت دست کم ۶ محکوم سیاسی جهت اجرای حکم
- صدور جزای نقدی به مبلغ ۲ میلیارد و ۱۳۰ میلیون تومان (۲/۰۰۰/۰۰۰/۱۳۰ ریال)
- فوت ۶۸ کارگر و مصدومیت دست کم ۳۱ کارگر بر اثر حوادث ناشی از کار
- اخراج دست کم ۱۳۰ کارگر
- ثبت ۱۳ مورد خشونت و قتل علیه زنان
- برگزاری بیش از ۴۳۰ حرکت اعتراضی توسط اقشار مختلف مردم
- تداوم اعتصاب غذای روزهای سه‌شنبه «نه به اعدام» توسط زندانیان سیاسی، که در شصت‌ونهمین هفته خود به ۴۴ زندان کشور گسترش یافته
- ادامه تجمعات اعتراضی خانواده‌های زندانیان سیاسی در اعتراض به احکام اعدام
- استمرار اعتراضات بازنشستگان و سایر اقشار جامعه

مقدمه:

در پی افزایش تنش‌ها میان جمهوری اسلامی و دولت اسرائیل، روز جمعه ۲۳ خردادماه حملات هوایی اسرائیل به ایران آغاز شد که منجر به کشته شدن شمار زیادی از نیروهای وابسته به جمهوری اسلامی در منطقه و همچنین تلفات انسانی گسترده شامل زنان و کودکان غیرنظامی شد. در این چارچوب، با شدت گرفتن درگیری‌های نظامی مستقیم میان جمهوری اسلامی ایران و اسرائیل علاوه بر خسارات گسترده زیرساختی و تلفات انسانی، تأثیرات فاجعه‌باری بر حقوق و آزادی‌های مدنی در داخل ایران داشته است. در این میان، عدم اعلام رسمی وضعیت جنگی، فقدان تأمین پناهگاه‌های امن برای شهروندان، نبود اطلاع‌رسانی شفاف درباره حملات، و امتناع از استفاده از

آزیرهای هشدار جهت اعلام خطر بمباران و حمایت از غیرنظامیان، از جمله مصادیق بارز نقض حقوق بشر و تخطی آشکار از قوانین بین‌المللی جنگ به‌شمار می‌رود.

همچنین، عدم آموزش عمومی و ارائه دستورالعمل‌های لازم به شهروندان در مورد رفتارهای ایمنی در شرایط اضطراری، از جمله پناه‌گیری، تخلیه، یا واکنش به حملات هوایی، بی‌توجهی عامدانه حکومت به وظایف انسانی و حقوقی خود را نشان می‌دهد. این موارد موجب افزایش ریسک جانی برای مردم عادی شده و مسئولیت مستقیم دولت جمهوری اسلامی در قبال عواقب احتمالی را برجسته می‌سازد.

مقامات جمهوری اسلامی ایران با سوءاستفاده به شرایط جنگی، اقدام به سرکوب سیستماتیک و گسترده کرده است؛ از جمله انسداد فضای مجازی، محدودسازی شدید اینترنت، بازداشت‌های گسترده فعالان و کاربران شبکه‌های اجتماعی، و اعمال محدودیت‌های مضاعف بر زندانیان سیاسی. گزارش‌ها حاکی از افزایش موارد اعدام‌های مخفیانه، بازداشت‌ها و اتهامات و احکام قضایی مبهم تحت عناوینی چون «جاسوسی» یا «تشویش اذهان عمومی» و نقض گسترده حقوق اولیه شهروندان است. این اقدامات نگرانی‌ها درباره سرکوب فزاینده آزادی بیان و سایر حقوق مدنی در ایران را افزایش داده است.

لیگ حقوق بشر زندانیان ایران، با ابراز نگرانی عمیق نسبت به روند فزاینده نقض حقوق بشر در کشور، از جامعه بین‌المللی و نهادهای حقوق بشری درخواست می‌کند تا برای حفظ جان شهروندان، مقابله با موج سرکوب و جلوگیری از گسترش اعدام‌ها، اقدامات مؤثر و فوری اتخاذ نمایند.

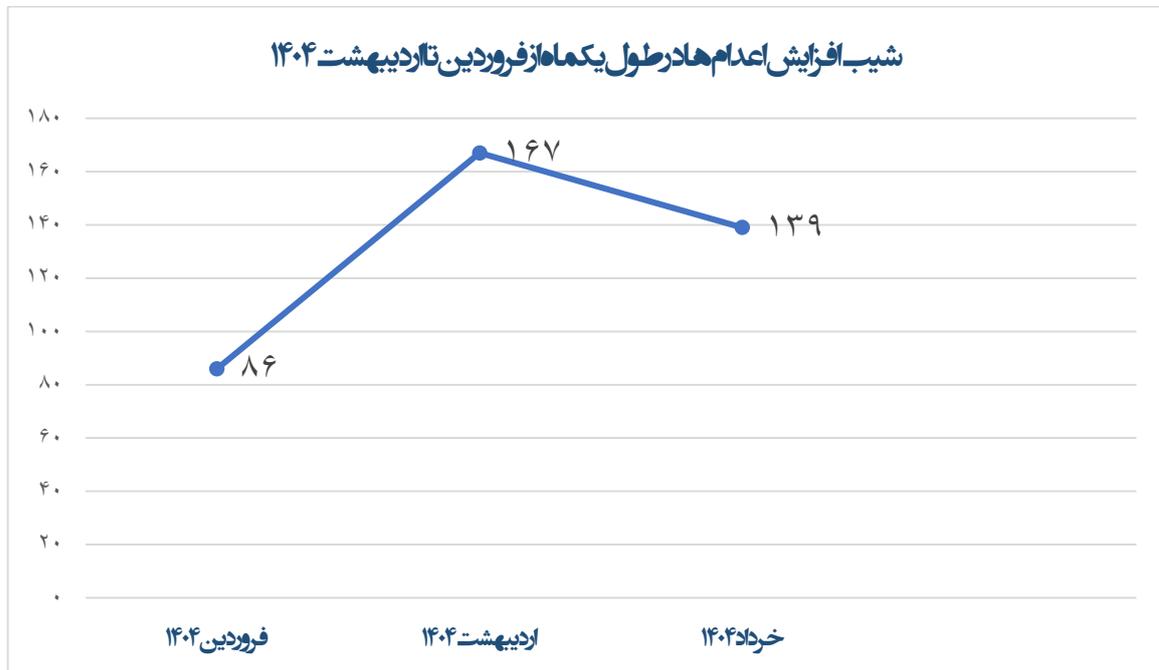
۱. تحلیل جامع اعدام‌ها

آمار کلی اعدام‌ها

- فروردین ۱۴۰۴: ۸۶ اعدام
- اردیبهشت ۱۴۰۴: ۱۶۸ اعدام
- خرداد ۱۴۰۴: ۱۳۹ اعدام

براساس گزارش مرکز آمار لیگ حقوق بشر زندانیان ایران، در خردادماه ۱۴۰۴ دست‌کم ۱۳۹ زندانی در زندان‌های مختلف کشور اعدام شدند. روزهای آخر خرداد اگرچه بمب و موشک جنگ کشور را وارد یک بحران عمیق کرده بود، اما مقامات جمهوری اسلامی کشتار در زندان‌ها با طناب دار را ادامه دادند. در ۱۲ روز جنگ ۶ زندانی متهم به جاسوسی بدون اثبات و دریافت

اعاده‌داری به چوبه دار سپردند. اعدام زندانیان با اتهام قتل و موادمخدر نیز ادامه داشت. نمودار زیر تغییرات آمار اعدام در طول سه ماه اول سال ۱۴۰۴ را نشان می‌دهد.

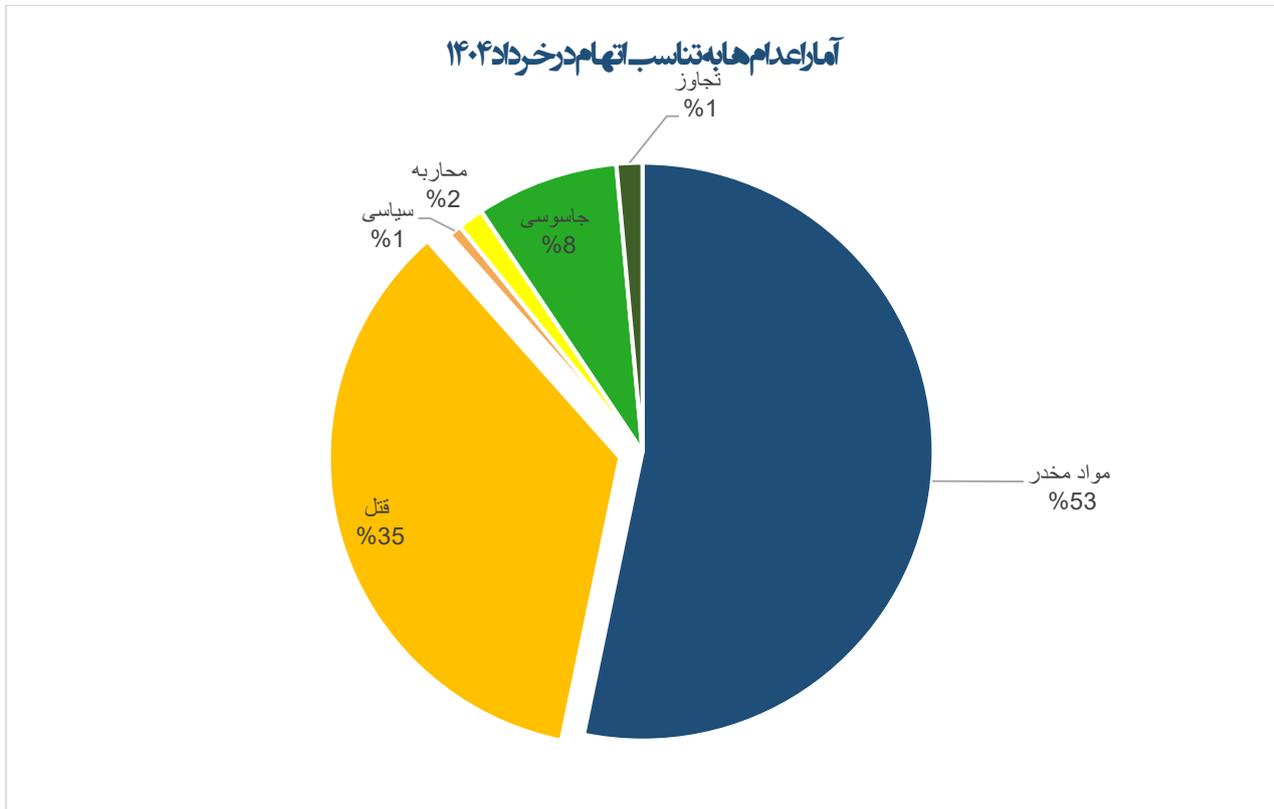

تحلیل بر اساس نوع اتهام :

نوع اتهام	فروردین	اردیبهشت	خرداد
مخدر مواد	۳۳ (%۴۰)	۸۵ (%۵۱)	۷۴ (%۵۳)
قتل	۴۴ (%۵۳)	۶۹ (%۴۱)	۴۹ (%۳۵)
سیاسی	۶ (%۷)	۲ (%۱)	۱ (%۱)
محاربه	-	۲ (%۱)	۲ (%۲)
جاسوسی	-	۱ (%۰.۶)	۱۱ (%۸)
تجاوز	-	۸ (%۵)	۲ (%۲)
نامشخص	-	۱ (%۰.۶)	-

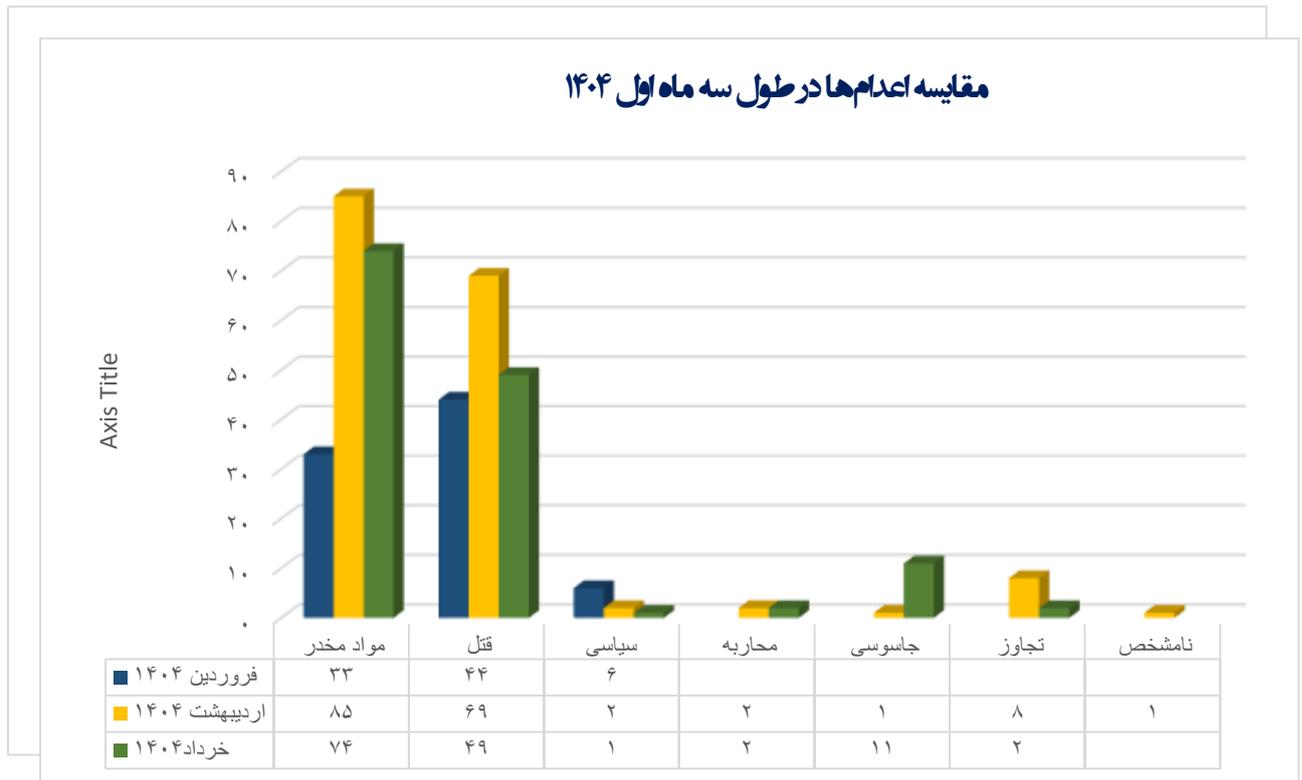
از مجموع این ۱۳۹ مورد اعدام، تنها ۱۶ مورد توسط رسانه‌های رسمی حکومت اعلام شده و ۱۲۳ مورد دیگر از طریق منابع حقوق بشری و فعالان مستقل مستند شده‌اند. در میان اعدام‌شدگان، ۴ زن و ۱ کودک مجرم وجود داشت. همچنین، عباس کورکوری، زندانی سیاسی شناخته‌شده و از بازداشت‌شدگان اعتراضات سراسری ۱۴۰۱، در

زندانیان شیباں اهواز اعدام شدند. مقامات از تحویل پیکر وی به خانواده‌اش جلوگیری کردند. یک زندانی دیگر نیز به نام **سجاد پیری در ملاعام در خرم‌آباد اعدام گردید.**

در خردادماه سال گذشته (۱۴۰۳)، بر اساس داده‌های ثبت‌شده، تنها ۱۳ مورد اعدام گزارش شده بود. این در حالی است که در خرداد ۱۴۰۴، آمار اعدام‌ها به ۱۳۹ مورد رسیده است.

این ارقام نشان‌دهنده‌ی افزایش بیش از ۹۶۹ درصدی (نزدیک به ۱۰ برابر) در تعداد اعدام‌ها طی یک سال گذشته، در بازه زمانی مشابه است.

تحلیل بر اساس ویژگی‌های اعدام‌شدگان

جنسیت و سن

زنان:

فروردین: ۵ زن

اردیبهشت: ۷ زن

خرداد: ۴ زن

بنا به گزارش مرکز آمار لیگ حقوق بشر زندانیان ایران، دست کم ۴ زن در این ماه در زندان‌های مختلف ایران اعدام شده‌اند. این رقم، بخش قابل توجهی از مجموع ۱۶ زن اعدام‌شده از ابتدای سال جاری تاکنون را شامل می‌شود.

بیشتر این زنان با اتهام قتل عمد بازداشت و بدون دسترسی کافی به وکیل یا حق دفاع مؤثر، به مجازات اعدام محکوم شده‌اند. بررسی پرونده‌ها و شهادت‌های موجود حاکی از نقض گسترده حقوق دادرسی عادلانه در روند رسیدگی به اتهامات این زندانیان است.

یکی از موارد افشا شده توسط «لیگ حقوق بشر زندانیان ایران» اعدام یک زن در زندان کرمان است. معصومه کاریبخش مادر دو کودک ۷ و ۱۴ ساله بود. معصومه کاریبخش، فرزند علی، اهل روستای تقی آباد راور، ۳۹ ساله، فرزند علی، متاهل، چهار سال پیش به اتهام جرایم مرتبط با «مواد مخدر»، بازداشت و به اعدام محکوم شده بود. در ۱۱ دی ماه ۱۴۰۳، موقع انتقال به محل اجرای حکم بنا به دلایل نامعلوم وی دچار شکستگی پا شده و اجرای حکم متوقف می‌شود. حکم صادره در ۱۱ خرداد ۱۴۰۴ در حالی اجرا شد که موقع حلق آویز شدن طناب دار پاره شده و او باردیگر به دار آویخته شد.

👤 کودک مجرم:

با وجود تعهدات بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک و میثاق‌های حقوق بشری، اعدام افراد به‌جرم‌هایی که در زمان ارتکاب آن‌ها زیر سن قانونی (۱۸ سال) بوده‌اند، همچنان در ایران ادامه دارد.

طبق گزارش مرکز آمار لیگ حقوق بشر زندانیان ایران، طی دو ماه نخست سال ۱۴۰۴، دست‌کم ۶ کودک مجرم در زندان‌های ایران اعدام شده‌اند:

فروردین: ۲ کودک. متهم

اردیبهشت: ۳ کودک. متهم

خرداد: ۱ کودک. متهم

موارد مستند شده:

۱- امیر حسین محمدی، اعدام شده در زندان قزلحصار- ۲۲ ساله

فرزند فرزین، به اتهام «قتل» در دفاع از خود مقابل فردی که با قمه مورد تهاجم برای سرقت تلفن همراهش قرار گرفته بود بازداشت و به اعدام محکوم شده بود. امیر حسین محمدی موقع بازداشت ۱۷ ساله و کودک مجرم بود، وی ۵ سال پیش بازداشت و موقع اجرای حکم ۲۲ ساله بود

موارد خاص اعدام‌شدگان سیاسی

فروردین ۱۴۰۴:

- مالک علی فدایی نسب
- فرهاد شاکری
- عبدالحکیم عظیم گرگیج
- عبدالرحمان گرگیج
- تاج محمد خرماالی
- علی دهانی

اردیبهشت ۱۴۰۴:

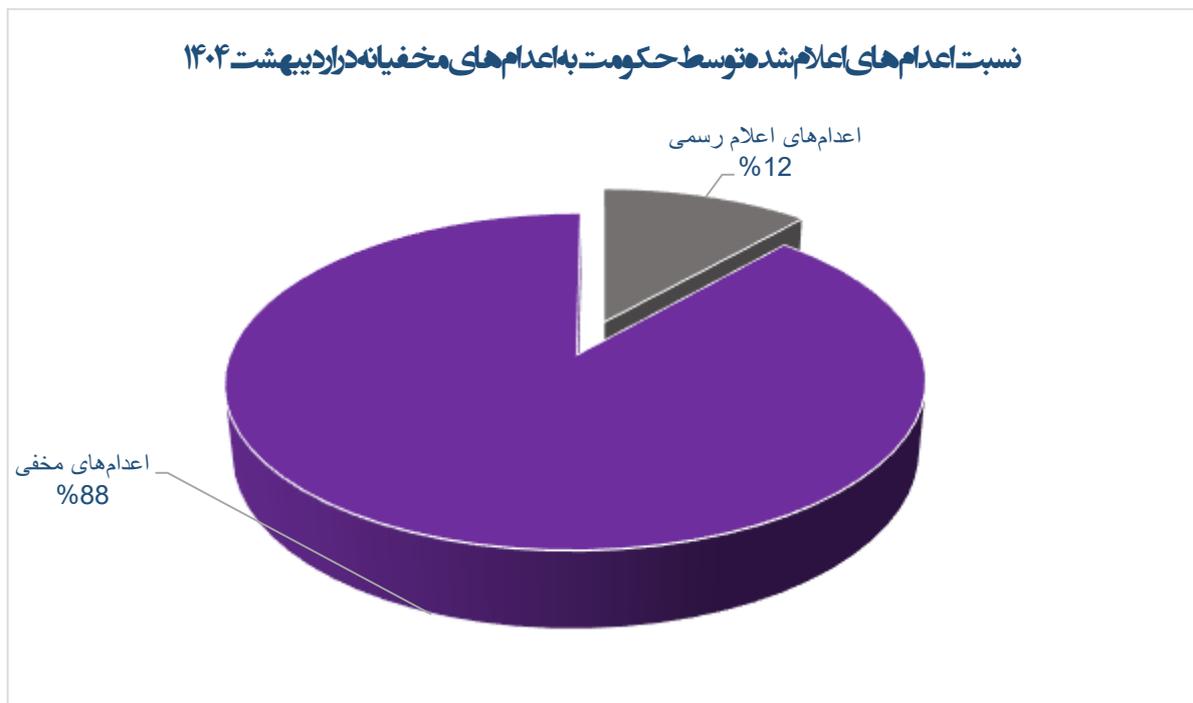
- حمید حسین نژاد حیدرانلو (مخفیانه در زندان ارومیه)
- رستم زین‌الدینی (حاجی گل) - زندان زاهدان

خرداد ۱۴۰۴:

- مجاهد کورکور (عباس کورکوری) (از بازداشت شدگان قیام ۱۴۰۱)

ماه	اعدام کل	اعلام رسمی	مخفی شده	درصد مخفی کاری
فروردین	۸۶	۰	۸۳	٪۱۰۰
اردیبهشت	۱۶۸	۱۱	۱۵۷	٪۹۳,۴
خرداد	۱۳۹	۱۶	۱۲۳	٪۸۸,۵

نمودار زیر نسبت اعدام‌های منتشر شده توسط حکومت و اعدام‌های مخفی را نشان می‌دهد:

در خردادماه ۱۴۰۴، که با تشدید تنش‌های منطقه‌ای و آغاز درگیری‌های نظامی میان جمهوری اسلامی ایران و دولت اسرائیل همراه بود، حکومت ایران بیش از هر زمان دیگری به صدور و اجرای احکام اعدام روی آورد. افزایش بی‌سابقه اعدام‌ها، به‌ویژه در پرونده‌هایی با اتهام «جاسوسی» و نیز تصویب طرح‌هایی در مجلس مبنی بر رسیدگی فوری و لازم‌الاجرا بودن احکام اعدام، در کنار دستور مستقیم دادستانی کل کشور برای تسریع در اجرای احکام، موجی از نگرانی‌های داخلی و بین‌المللی در خصوص نقض فاحش حقوق بشر را برانگیخته است.

مقامات جمهوری اسلامی، شرایط جنگی را به فرصتی برای گسترش دامنه سرکوب، ایجاد رعب و وحشت در جامعه و تسویه حساب با مخالفان تبدیل کرده‌اند. علاوه بر بازداشت‌های گسترده و اعمال فشارهای امنیتی، گزارش‌هایی از اعدام‌های فراقضایی نیز منتشر شده است؛ اقداماتی که یادآور وقایع تلخ سال ۱۳۶۷ و اعدام‌های جمعی زندانیان سیاسی پس از پایان جنگ ایران و عراق است. در آن دوره نیز هزاران زندانی سیاسی که در حال گذراندن دوران محکومیت خود بودند، با فتوای آیت‌الله خمینی به جوخه‌های مرگ سپرده شدند.

تکرار این الگو در فضای فعلی، نشان‌دهنده سوءاستفاده ساختاری از بحران‌های نظامی برای تشدید سرکوب داخلی و تثبیت فضای امنیتی در کشور است.

🇮🇷 جمهوری اسلامی ایران و نقض سیستماتیک استانداردهای بین‌المللی در استفاده از مجازات اعدام

در حالی که بخش بزرگی از جامعه جهانی به سوی محدودسازی و لغو مجازات اعدام پیش می‌رود، جمهوری اسلامی ایران همچنان در جایگاه دوم بالاترین نرخ اعدام در جهان قرار دارد و به صورت سیستماتیک اصول بنیادین حقوق بشر را نادیده می‌گیرد.

! نقض صریح کنوانسیون‌های بین‌المللی توسط ایران:

ایران با وجود عضویت در برخی از مهم‌ترین معاهدات بین‌المللی حقوق بشری، در عمل هیچ‌گونه پایبندی واقعی به تعهدات خود ندارد و مفاد این کنوانسیون‌ها را به طور مکرر نقض می‌کند:

- **✗ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR)**
که بر حق حیات، ممنوعیت شکنجه، و تضمین دادرسی عادلانه تأکید دارد.
- **✗ کنوانسیون حقوق کودک (CRC)**
که اعدام کودکان زیر ۱۸ سال را به صراحت ممنوع کرده است.
- **✗ کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان (CEDAW)**
که ایران عضو آن نیست، اما قوانین و رویه‌هایش در خصوص زنان اعدام‌شده، تبعیض و خشونت ساختاری علیه زنان را تشدید می‌کند.
- **✗ اصول راهنمای سازمان ملل برای استفاده از مجازات اعدام**
که این مجازات را باید به "محدودترین و شدیدترین جرائم" و با دادرسی کامل و بی‌نقص محدود کند - چیزی که در ایران به ندرت رعایت می‌شود.

۲. صدور و تأیید احکام اعدام

در خرداد ماه، دست کم برای ۵ متهم حکم اعدام صادر و حکم اعدام ۳ زندانی دیگر به تأیید دیوان عالی کشور رسید. این احکام شامل:

- ۲ زندانی سیاسی: محمد درویش نارویی و یاسین کبدانی، از بازداشت‌شدگان اعتراضات ۱۴۰۱ در زاهدان.
- ۴ زندانی متهم به قتل (۱ زن در دادگاه کیفری البرز و ۳ نفر دیگر با تأیید دیوان عالی کشور).
- ۲ متهم به جاسوسی و همکاری با دولت‌های خارجی.

📌 در سال ۱۴۰۳، برای دست کم ۲۲۱ زندانی، حکم اعدام صادر یا به تأیید دیوان عالی رسیده، از جمله ۴۵ زندانی سیاسی.

📌 ۲ مورد اجرای اعدام در ملأ عام نیز گزارش شده است.

احکام شلاق

در ماه گذشته، برای ۲ متهم در مجموع ۱۷۳ ضربه شلاق حکم صادر شد:

- "عیسی.ر." به اتهام سرقت: ۷۴ ضربه
- "آرین" به اتهام رابطه خارج از ازدواج: ۹۹ ضربه

مجازات شلاق به عنوان نوعی شکنجه نافی کرامت انسانی، با کنوانسیون‌های بین‌المللی مغایرت دارد اما همچنان در دادگاه‌های ایران صادر و اجرا می‌شود.

بازداشت‌ها

در خردادماه، دست‌کم ۶۷۵ شهروند به دلایل سیاسی یا امنیتی بازداشت شدند. این افراد شامل:

- زندانیان سیاسی سابق، فعالان صنفی، کامیون‌داران، روحانیون اهل سنت
- کاربران فضای مجازی، منتقدان جنگ ایران و اسرائیل، بازنشستگان، فعالان قومی و مذهبی

نمونه‌ای از بازداشت‌ها:

محل یا زمینه بازداشت	تعداد بازداشت‌شدگان	توضیح
اعتصاب کامیون‌داران	۴۰+ نفر	در ۱۵ استان مختلف
شادی برای حمله اسرائیل (مثل سبزوار)	۳۰۰+ نفر	در چندین شهر
فضای مجازی / تشویش اذهان	۱۳۰+ نفر	شامل نوجوانان، زنان
اتهام جاسوسی و همکاری با اسرائیل	۵۶ نفر	شامل ۶ زن در قصر شیرین

وقایع در زندان‌ها

- خودکشی پیام ستاری (۳۴ساله، زندان بوکان) پس از تجاوز در بازداشتگاه.
- مرگ سامان میردورقی (۲۹ساله، اندیمشک) در اثر شکنجه در اداره آگاهی.
- مرگ رضا ملکی (۳۷ساله، قزل‌حصار) به دلیل عدم رسیدگی پزشکی.

● پس از حمله اسرائیل به کارگاه نظامی مجاور زندان دیزل‌آباد کرمانشاه، انفجار منجر به شورش و درگیری در زندان شد. گزارش‌ها از کشته شدن حدود ۱۰ زندانی حکایت دارد.

قطع عضو

به گفته رئیس دادگستری اصفهان، حکم قطع دست دو متهم به سرقت اجرا شد.

این نوع مجازات مصداق بارز شکنجه و ناقض میثاق‌های بین‌المللی است. در حالی که اختلاس‌گران دولتی مصون هستند، فقرا هدف اجرای این مجازات‌ها قرار می‌گیرند.

احکام حبس و جزای نقدی

در خردادماه برای ۳۰ پرونده سیاسی و عقیدتی، مجموعاً:

- ۲۳۳ سال و ۴ ماه و ۱۴ روز حبس
- ۲ میلیارد و ۱۳۰ میلیون تومان جزای نقدی
- ۶ نفر جهت اجرای حکم بازداشت شدند.

افراد شامل: فعالان صنفی، وکلا، خبرنگاران، هنرمندان، نوکیشان مسیحی، روحانیون اهل سنت، بهاییان.

حوادث کارگری

- ۲۰ کارگر بر اثر حوادث کاری جان باختند.
- ۵۳ کارگر مصدوم شدند.

طبق آمار رسمی، سالانه بیش از ۲ هزار کارگر بر اثر نبود ایمنی جان خود را از دست می‌دهند؛ آمار غیررسمی به مراتب بالاتر است.

خشونت علیه زنان

در خردادماه:

- ۱۱ زن به قتل رسیدند.
- ۱ زن و دختر خردسالش به مدت ۶ سال در قفس پزندگان نگهداری و مورد تجاوز قرار گرفتند.

نمونه‌ها:

- الهه حسین‌نژاد توسط یک راننده اسنپ (بسیجی)
- هانیه بهبودی (قهرمان مچ‌اندازی) توسط همسرش
- ۹ مورد دیگر در شهرهای مختلف از جمله کلاردشت، رشت، پاکدشت و...

اعتراضات سراسری

در خردادماه، بیش از ۵۹۰ تجمع و حرکت اعتراضی در کشور برگزار شد:

اعتراضات شاخص:

- سه‌شنبه‌های نه به اعدام: با اعتصاب غذای زندانیان سیاسی در ۴۷ زندان و تجمع خانواده‌ها در برابر زندان اوین
- اعتصاب کامیون‌داران در بیش از ۱۵۲ شهر
- تجمعات بازنشستگان تأمین اجتماعی، فولاد، مخابرات و دیگر اقشار در اعتراض به فقر، گرانی، تبعیض و تخلفات ساختاری
- اعتراضات کارگران صنایع نفت و گاز نسبت به پیمانکارها و وضعیت معیشتی
- تجمع مالباختگان و حواله‌داران خودرو